Skattelitteratur

Skattebibeln i ny upplaga.

För sju år sedan succédebuterade Geijer—Rosenquist—Sterners skattehandbok med 1.180 sidor, lätt förvärvade för 37 : 50. Efter ett mellanspel på 1.840 sidor för 97 : 50 plus supplement har det stora verket nu, trots att avsnitten ur taxeringsförordningen helt strukits, förts fram till ett nytt rekord på 1.624 väsentligt större och tättrycktare sidor för inalles 138 kronor. Utvecklingen är sådan på det här området, det kan inte hjälpas. Man har bara att vara tacksam för att det förnämliga författarteamet vill följa med i galoppen och inte lämnar handbokens många trogna läsare i sticket.

Liksom i tidigare upplagor är handbokens huvudvikt lagd vid företagsbeskattningen. Den översikt som ges av detta område, är fyllig och klargörande. Man kan emellertid notera, att den auktoritativa karaktär handboken äger, har avhållit författarna från uttalanden på sådana osäkra punkter, där tillräcklig underbyggnad i praxis ännu saknas.

Här är naturligtvis inte platsen för någon detaljgranskning. Ett par slumpmässigt utvalda observationer må räcka. Så t. ex. refereras plenimålet 1955 ref. 21, enligt vilket "skattskyldighet för inkomst icke åligger konkursbo", så, att det tydligt framgår, att en majoritet (sju mot sex) av RR :s ledamöter fann konkursbo principiellt kunna vara skattesubjekt. Att ett avgörande fälldes i motsatt riktning berodde på att ett av de sju regeringsråden

---

Alfred Linderson, Karlshamn, kronokamreraren E. Winnermark, Borås, och f. d. kansliskrivaren Axel Karlsson, Ånge.

Till suppleanter i styrelsen omvaldes hovrättssekreteraren Å. Sjögren, Göteborg, ingenjören Wilh. Watz, Odensala, samt landsfiskalen Bror Wassberg, Karlskoga.

Sedan bitr. taxeringsintendenten E. Lilliesköld, Göteborg, ansett sig böra avsäga sig revisorsuppdraget, valdes till revisorer såväl för förbundets räkenskaper som för tidskriftens räkenskaper häradsskrivaren Arfrans Lindholm, Falun, och häradsskrivaren Einar Blomgren, Stockholm, samt till revisorssuppleanter postkontrollören Gösta Sundman, Stockholm och förste byråsekreteraren Gösta Pernéus, Stockholm.

I enlighet med styrelsens förslag beslöt årsmötet att årsavgiften till förbundet skulle utgå med två kronor för varje till länsföreningen ansluten medlem.

Kronokamreraren Winnermark redogjorde för de åtgärder styrelsen vidtagit i arvodesfrågan och de uppvaktningar, som skett därutinnan under verksamhetsåret. Sekreteraren lämnade en översikt av årets taxeringsarvoden och för de grunder, efter vilka desamma i huvudsak beräknats.

Efter årsmötesförhandlingar höll assessorn E. Eklund, Stockholm ett intressant och givande föredrag över ämnet "Schablonregler i kommunalskattelagen avseende inkomst av tjänst m. m.".

Årsmötet beslöt slutligen att protokollet över årsmötesförhandlingarna skulle stencileras och utsändas till länsföreningarna.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:51

fann, att det i det föreliggande målet icke varit fråga om boets egna inkomster, varför han på denna grund undanröjde boets taxeringar. Intagen i handboken torde denna observation vara ägnad att animera någon företagsam intendent att pröva, hur radikal RR:s till synes gordiska lösning av konkursboproblemet egentligen är.

Under 20 § KL (sid. 66) säger GRS på tal om undantagsförmåner eller annan livränta, som utgått såsom vederlag för fastighet: "Enligt praxis synes gälla, att dylik livränta anses som avdragsgill ränta resp. skattepliktig intäkt för mottagaren." Författarna hänvisar här enbart till rättsfallet 1946 ref. 11, som ju avgjorde frågan beträffande jordbruksfastighet, utan att samtidigt notera fallen 1947 ref. 7 (betr. annan fastighet) och 1953 ref. 23 (betr. aktier), i vilka båda fall avdrag visserligen medgavs, men med tillämpning av 46 § 2 mom. KL, således som periodiskt understöd eller jämförlig utbetalning. Frågan om kapitalvärdet av sådana förmåner skall räknas med vid realisationsvinstberäkning besvaras med klart nej beträffande jordbruksfastighet (sid. 251, — äv. vid int. av skogsbruk, sid. 90), men just därför att motsvarande klargörande saknas för annan egendoms del hade det varit värdefullt med en konsekvent distinktion mellan undantagsförmån vid jordbruksfastighet och livränta i andra fall.

En petitess, som fr. o. m. 1957 års taxering dock får litet större betydelse än förut, är frågan om rätt till allmänna avdrag för den, som varit här bosatt allenast under del av beskattningsåret. GRS jämställer (sid. 344) bestämmelserna härom med dem om ortsavdrag i 48 § och uttalar, att de "få åtnjutas allenast med belopp, som svara mot den tid, varunder den skattskyldige varit oinskränkt skattskyldig". I själva verket är detta stadgat allenast för ortsavdragens del, medan däremot allmänt avdrag medgives "allenast i den mån det belöper å" sådan tid, under vilken skattskyldig varit här bosatt. Någon kvotering av maximibeloppen för försäkringsavdrag är icke föreskriven, och har heller icke varit avsedd (jfr dep.-PM i prop. 102/1927 sid. 62*). Detta förhållande är av särskilt intresse med tanke på det nya schablonavdraget för premier, för vilket lika litet som för de nya schablonavdragen under tjänst och kapital någon reduktion med hänsyn till bosättningstiden har stadgats. Däremot skall viss hänsyn tas till bosättningstiden beträffande förvärvsavdrag för hustru, nämligen på det sättet, att sådant avdrag får åtnjutas endast om hustrun varit bosatt i Sverige under större delen av beskattningsåret, och samma gäller beträffande 300-kronorsavdrag jämlikt 4 § Sif för man, vars hustru biträtt i rörelse eller jordbruk, således att i detta fall mannen skall ha varit här bosatt under större delen av beskattningsåret.

Särskilt när det gäller schablonavdragen får stadgandena i detta hänseende lustiga konsekvenser för de korttidsarbetande utlänningar, som av praktiska skäl taxeras i lokala distrikt såsom oinskränkt skattskyldiga under viss del av året (jf/särsk. Centr. Uppbördsnämndens medd. 32/1947). För dessa skattskyldiga bör schablonavdragen under tjänst och för premier tillsammans med ortsavdragens och den beskattningsbara inkomstens avrundning och frånvaron av folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter göra skatteavdragen enl. kol. 1 på tok för höga. När får vi en definitiv källskatt för dessa utlänningar?

På sid. 249 uttalar GRS, att "till aktie hörande, begagnad teckningsrätt" icke ut-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:51

gör skattepliktig intäkt, på sid. 257 åter, att "förtäckt utdelning kan ske under en rad olika förvärvskällor, såsom . . . rätt till teckning av aktier eller obligationer till förmånlig kurs m. m." Reservationerna "i samma bolag" resp. "i annat bolag" hade varit på sin plats även på dessa ställen — de finns i liknande sammanhang på andra punkter. Detta bara som exempel på hur svårt det är att förena korthet med korrekthet, en svårighet som författarna som regel väl bemärker.

Rättsfallssamlingen i andra delen har kompletterats med ett sakregister, vilket är välkommet. I övrigt kan man notera en viss försiktig gallring bland de gamla rättsfallen. I det sammanhanget har de fall blivit allt flera, då hänvisningar under rättsfall sker till sådana nummer, som inte refereras i samlingen. Som regel är dessa hänvisningar av värde, och detta ofta nog även då de sker till sådana rättsfall, som med rätta mönstrats ut som föråldrade. Emellertid räcker läsarens tid (eller bibliotek) ofta nog inte till för ett uppsökande av de fall, till vilka hänvisning sker. Kanske kunde man tänka sig att efter dessa hänvisningar sätta in en kort parentes, gärna med några genomgående standardförkortningar, för att antyda innebörden av sådana hänvisningar, som man inte kan slå efter i boken, t. ex. "mots. utg. i äldre praxis", "samma utg.", "annan, numera frångången beräkningsgrund" etc.

För övrigt måste man konstatera, hur mycket mer givande denna typ av rättsfallsreferat är än de rumphuggna RÅ-notiserna. Naturligtvis kan man tvista om det berättigade i att på sätt nu sker i handboken liksom i tidskrifternas löpande information mera detaljerat än som sker i RÅ redovisa notismålen, vilka ju genom att sättas upp som sådana av domstolen själv ju betecknats som saknande prejudikatsvärde. Man måste likväl fastslå, att den, låt vara begränsade, kunskap om hur RR dömer, som notismålen, tillfyllestgörande relaterade, kan ge, måste vara mera befrämjande för en likformig taxering än den rena okunnigheten. I allmänhet torde det för praktikens folk vara bättre att gå till notismålen och riskera att någon gång hugga i sten, än att helt avstå från den ledning dessa fall kan ge och försöka döma på egen hand, där lagstiftaren och referaten tiger.

Fastighetstaxeringsboken, slutligen, som är skattehandbokens avsnörda bihang, utmärkes i år särskilt av en pedagogiskt mönstergill redogörelse för den nya skogsvärderingsinstruktionen.

Vad man nu mest skulle önska vore en bok av samma författare om taxering. Bristen på en korrekt, aktuell framställning av taxeringsförfarandet och skatteprocessen är starkt kännbar, och blir det väl än mer, när årets reform satts i verket.

L. M.

Geijer—Rosenquist—Sterner, Skattehandbok, 3:e uppl., Del I, 58 kr, Del II, 58 kr.
Samma förf., Taxering av fastighet, 3:e uppl., hft. 22 kr.

Fastighetstaxering av skogsmark och växande skog, Skriftserie i tre delar, utgiven av Civiljägmästarnas förening.

Det specifikt nya vid 1957 års allmänna fastighetstaxering avser som bekant värdesättningen av skog, som kommer att ske efter en ny metod. Då denna genomgått ett långt utvecklingsskede — den framlades officiellt första gången redan 1941 och har därefter varit föremål för flera

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:51

utredningar och riksdagsbehandlingar — och då den till sina grundvalar betecknats som invecklad och svårförståelig, måste en samlad bild av de författningstexter, metoder och bestämmelser i övrigt, som gäller för värdering av skogsmark och växande skog vid kommande fastighetstaxering, hälsas med tillfredsställelse, särskilt när den framläggs i så trevlig och praktisk form som nu skett.

Första delen av skriftserien ger i koncentrerad form de för skogens taxering viktigaste författningstexterna jämte korta kommentarer till dessa, insatta i sitt rätta sammanhang. Andra delen innehåller fem föredrag i olika taxeringsfrågor, hållna vid av Civiljägmästareföreningen anordnad kurs på Skogshögskolan den 27—28 september i år. Prof. Streyffert avhandlar där "Allmänna synpunkter på skogsbeskattningen", avdelningschef Ager "Förfarandet vid 1957 års allm. fastighetstaxering", prof. Hagberg "Den nya metoden, dess grunder och uppläggning", jägm. Nordquist "Den skogliga fastighetstaxeringen i praktiken" och jägm. Stålfelt "Aktuella anvisningar och frågeställningar vid fastighetstaxering av skog". — Tredje delen slutligen upptas företrädesvis av tabeller över virkesförråd, virkespriser, drivningskostnader, skogs- och markvärdefaktorer m. m., uppgifter som till större delen återfinnas i promemorian över Stockholmsmötets överläggningar.

Skrifterna, som torde lämna god vägledning för alla dem, som i dessa dagar konfronteras med den nya skogstaxeringsmetoden, kan rekvireras från Civiljägmästarnas förening, Gammelkroppa (priset är 2:75, 4:75 resp. 2:— kr för de olika delarna).

S.

K. G. A. Sandström: Beskattning av aktiebolag och aktieägare i Sverige samt i vissa utländska stater. En allmän översikt. Skattenytts skriftserie nr 3. Pris 6 kr.

Det svenska näringslivets internationella inriktning föranleder åtskilliga skatteproblem, vilkas lösning icke är särskilt lättillgänglig för företagsledare och deras rådgivare. Även för taxeringsmän äro internationella beskattningsfrågor ofta arbetskrävande och komplicerade i handläggningen. Genom sitt författarskap har f. d. skattedirektören jur. dr K. G. A. Sandström varit en vägrödjare och upplysare på detta svåra område. Genom den ovannämnda nyligen utkomna skriften har Sandström på ett överskådligt sätt presenterat beskattningsregler i fråga om aktiebolag och deras aktieägare i ett flertal utländska stater. Här må blott nämnas Amerikas Förenta Stater, Belgien, Canada, Frankrike, Italien, Schweiz, Storbritannien, Västtyskland och de nordiska länderna. Den svenska aspekten på aktieägarens ställning har härvidlag genomgående redovisats. Skriften har därigenom fått ett ökat praktiskt värde för svenska moderbolag med dotterbolag i utlandet samt för svenska ägare till aktier i bolag i de behandlade länderna. Taxeringsmän, företagsledare, advokater, revisorer och bankmän har fått en händig och auktoritativ kommentar av internationella skatteproblemen.

Framställningen avser läget vid årsskiftet 1955/1956 och förf. har för avsikt att åtminstone vart annat år komma med en ny upplaga för att hålla översikten à jour med skattelagstiftningen.

T. V.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:51